

ภัยแล้งคืออะไร.....

ภัยแล้ง คือ ภัยที่เกิดจากการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานาน จนก่อให้เกิดความแห้งแล้ง และส่งผลกระทบต่อชุมชน

สาเหตุของการเกิดภัยแล้งมีอะไรบ้าง.....

1. โดยธรรมชาติ

- 1.1 การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโลก
- 1.2 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 1.3 การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำทะเล
- 1.4 ภัยธรรมชาติ เช่น วาตภัย แผ่นดินไหว

2. โดยการกระทำของมนุษย์

- 2.1 การทำลายชั้นโอโซน
- 2.2 ผลกระทบของภาวะเรือนกระจก
- 2.3 การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม
- 2.4 การตัดไม้ทำลายป่า

สำหรับภัยแล้งในประเทศไทย ส่วนใหญ่เกิดจากฝนแล้งและทิ้งช่วง ซึ่งฝนแล้งเป็นภาวะปริมาณฝนตกน้อยกว่าปกติหรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล

ฝนแล้งมีความหมายอย่างไร.....

ด้านอุตุนิยมวิทยา : ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะที่มีฝนน้อยหรือไม่มีฝนเลยในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งตามปกติควรจะต้องมีฝน โดยขึ้นอยู่กับสถานที่และฤดูกาล ณ ที่นั้น ๆ ด้วย

ด้านการเกษตร : ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะการขาดแคลนน้ำของพืช

ด้านอุทกวิทยา : ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะที่ระดับน้ำผิวดินและใต้ดินลดลง หรือน้ำในแม่น้ำลำคลองลดลง

ด้านเศรษฐศาสตร์ : ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะการขาดแคลนน้ำ ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจในภูมิภาค

การแบ่งระดับความรุนแรงของฝนแล้งแบ่งดังนี้.....

ภาวะฝนแล้งอย่างเบา
ภาวะฝนแล้งปานกลาง
ภาวะฝนแล้งอย่างรุนแรง

ฝนทิ้งช่วงคืออะไร.....

หมายถึง ช่วงที่มีปริมาณฝนตกไม่ถึงวันละ 1 มิลลิเมตรติดต่อกันเกิน 15 วัน ในช่วงฤดูฝน เดือนที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงสูงคือ เดือนมิถุนายนและกรกฎาคม

ภัยแล้งในประเทศไทยสามารถเกิดช่วงเวลาใดบ้าง

ภัยแล้งในประเทศไทยจะเกิดใน 2 ช่วง ได้แก่

1. ช่วงฤดูหนาวต่อเนื่องถึงฤดูร้อน

ซึ่งเริ่มจากครึ่งหลังของเดือนตุลาคมเป็นต้นไป บริเวณประเทศไทยตอนบน (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก) จะมีปริมาณฝนลดลงเป็นลำดับ จนกระทั่งเข้าสู่ฤดูฝนในช่วงกลางเดือนพฤษภาคมของปีถัดไป ซึ่งภัยแล้งลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี

2. ช่วงกลางฤดูฝน

ประมาณปลายเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม จะมีฝนทิ้งช่วงเกิดขึ้น ภัยแล้งลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะท้องถิ่นหรือบางบริเวณ บางครั้งอาจครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้างเกือบทั่วประเทศ

พื้นที่ใดในประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง.....

ภัยแล้งในประเทศไทยส่วนใหญ่มีผลกระทบต่อการเกษตรกรรม โดยเป็นภัยแล้งที่เกิดจากขาดฝนหรือฝนแล้ง ในช่วงฤดูฝน และเกิด ฝนทิ้งช่วง ในเดือนมิถุนายนต่อเนื่องเดือนกรกฎาคม พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมาก ได้แก่บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เพราะเป็นบริเวณที่อิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เข้าไปไม่ถึง และถ้าปีใดไม่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านในแนว ดังกล่าวแล้วจะก่อให้เกิดภัยแล้งรุนแรงมากขึ้น

นอกจากพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ยังมีพื้นที่อื่น ๆ ที่มักจะประสบ
ปัญหาภัยแล้งเป็นประจำอีกดังตารางข้างล่าง

ภาค/ เดือน	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ตะวันออก	ใต้	
					ฝั่ง ตะวันออก	ฝั่ง ตะวันตก
ม.ค.						ฝนแล้ง
ก.พ.		ฝนแล้ง	ฝนแล้ง			ฝนแล้ง
มี.ค.	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง
เม.ย.	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง		ฝนแล้ง
พ.ค.						ฝนแล้ง
มิ.ย.	ฝนทิ้ง ช่วง	ฝนทิ้งช่วง	ฝนทิ้ง ช่วง	ฝนทิ้งช่วง		
ก.ค.	ฝนทิ้ง ช่วง	ฝนทิ้งช่วง	ฝนทิ้ง ช่วง	ฝนทิ้งช่วง		

วิธีการแก้ปัญหาภัยแล้งทำได้อย่างไร.....

วิธีการแก้ปัญหาภัยแล้งแล้วสามารถกระทำได้ดังนี้

1. แก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น แจกน้ำให้ประชาชน
ขุดเจาะน้ำบาดาล สร้างศูนย์จ่ายน้ำ จัดทำฝนเทียม
2. การแก้ปัญหาระยะยาว โดยพัฒนาลุ่มน้ำ เช่น
สร้างฝาย เขื่อน ขุดลอกแหล่งน้ำ รักษาป่าและปลูกป่า ให้
ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนา
ชลประทาน

ปัญหาและอุปสรรค.....

1. ขาดงบประมาณเพื่อดำเนินการช่วยเหลือ
เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง ไม่ค่อยเกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลแม่ฮ้อ
จึงไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้รองรับ
2. หมู่บ้านบางแห่งยังไม่มีบ่อน้ำบาดาลและระบบ
ประปา การแก้ไข ทำได้เพียงการแจกจ่ายน้ำ ซึ่งไม่ใช่การ
แก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ทำให้เกิดปัญหาภัยแล้งซ้ำซากทุกปี
3. การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อป้องกันปัญหาภัยแล้งไม่
ว่าจะเป็นการขุดคลอง ลอกคลอง เป็นต้น จำเป็นต้องใช้
งบประมาณในการดำเนินการเป็นจำนวนมาก รวมทั้ง
อบต.แม่ฮ้อยังไม่มีเครื่องจักรกลในการดำเนินงาน
จำเป็นต้องจ้างเหมาบริษัทในการดำเนินงานแทน ในการ
พัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งที่ยั่งยืน

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สำนักงานปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮ้อ

ด้วยความแม่ฮ้อดีจาก....

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮ้อ